

На другий і в послідуєчі роки вегетації догляд за гісопом складається із ранньовесняного боронування, підживлення аміачною селітрою (N₃₀₋₄₀), міжрядних культивацій на глибину не більше 8-10 см .

Збирання врожаю проводять у червні-липні в період масового цвітіння пагонів жатками на висоті 10-15 см або вручну. У сприятливі роки можливий другий укіс у серпні-вересні. Урожайність сухої трави з плантацій першого року життя складає 23-30 ц/га, другого і послідуєчих до 80-90 ц/га. Збір ефірної олії – 20-30 кг/га.

Бібліографія:

1. Агротехнические указания по возделыванию лекарственных растений. /С.П.Гусев, А.П.Кирьянова. – М.: Медгиз, 1999. – 125с.
2. Гаммерман А.Ф., Кадаев Г.Н., Яценко-Хмелевский А.А. Лекарственные растения.: Справ.Пособие. – 3 изд.перераб. и доп. – М.: Выш.шк., 1983.- 400с.
3. Гончарова Т.А. Энциклопедия лекарственных растений.: (лечение травами), т.1.– М.: Изд. Дом МСП, 1998. – 560 с.
4. Куреннов И.П. Энциклопедия лекарственных растений./Изд. 2е, доп.- М.:Мартин, 2010.- 384с.

УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ДОЗ АЗОТНОГО ПІДЖИВЛЕННЯ

Москальов В. магістр заочної форми навчання*

**Науковий керівник: к.с.-г. н. Ляшенко В.В.*

Пшениця озима більше за інші зернові культури вимоглива до умов живлення. Тому важливим засобом підвищення урожаїв озимої пшениці, особливо сортів інтенсивного типу, є органічні і мінеральні добрива, на які ця культура більш реагує. Добрива – найбільш потужний і швидкодіючий фактор підвищення урожайності сортів інтенсивного типу. Для отримання високого ефекту від добрив необхідно за допомогою комплексу агротехнічних заходів створити сприятливі умови для вирощування рослин пшениці озимої, всебічно враховувати всі фактори, які визначають рівень врожайності: своєчасно і високоякісно обробляти ґрунт, накопичувати достатньо вологи в ньому, сіяти в оптимальні строки із відповідними нормами висіву, заробляти насіння на необхідну глибину і забезпечувати систему догляду за посівами. Лише в цьому випадку сучасні сорти озимої пшениці інтенсивного типу можуть найбільш ефективно використати високі дози добрив. Азот – основний елемент росту і розвитку рослин. Забезпеченість ним пшениці в повній мірі підвищує коефіцієнт продуктивного кушіння, сприяє збільшенню листової поверхні, розміру колосу, число колосків, квіток і зернівок [3; 12].

Ефективність способів та строків підживлення мінеральними добривами великою мірою залежить від стану посівів, попередників, основного внесення добрив, типу ґрунту та ін.

Метою нашого польового дослідження є вивчення впливу підживлення азотними добривами на урожайність і якість зерна пшениці озимої. В досліді

використовували сорт Альбатрос одеський, який висівали після гороху. Для підживлення використовували азотне добриво – аміачну селітру (NH_4NO_3) 34,5 % діючої речовини.

Урожайність є похідною двох компонентів – продуктивності та стійкості. Вона акумулює дію всіх факторів, що впливають на організм під час росту і розвитку та свідчать про доцільність вирощування того чи іншого рекомендованого сорту в конкретних ґрунтово-кліматичних умовах. Саме урожайність є тим кінцевим результатом, на який спрямовані всі дії працівників сільськогосподарського виробництва та фермерів.

Урожайність є одним з найважливіших критеріїв оцінки будь-якого агротехнічного заходу при вирощуванні культури, в тому числі проведення азотного підживлення. Отримані дані урожайності польових випробувань наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Урожайність зерна пшениці озимої залежно від доз азотного підживлення

Варіанти дослідів	Урожайність ц/га			
	I	II	III	середня
1. Без добрива	53,7	54,2	53,8	53,9
2. N_{30}	55,3	54,8	55,2	55,1
3. N_{60}	59,7	60,1	59,6	59,8
4. N_{90}	61,2	59,9	60,4	60,5
5. N_{120}	59,6	60,3	59,8	59,9
НІР	1,39			

Аналізуючи дані таблиці 1, можемо відмітити, що азотні підживлення добре впливають на підвищення урожайності пшениці озимої. Так, вже при внесенні N_{30} урожайність культури збільшилася в середньому на 1,2 ц/га.

Підвищення доз азотного добрива істотно збільшило продуктивність озими: збільшення дози азоту до N_{60} та N_{120} підвищило збір зерна пшениці озимої з одного гектара до 59,8-59,9 ц/га, тобто на 5,9-6,0 ц/га. Слід відмітити, що внесення азоту в дозі N_{90} мало найбільший ефект: приріст з іншими варіантами становив 6,6 ц/га порівняно з варіантом, на якому добрива не вносилися.

Разом з тим, математичний розрахунок свідчить про те, що між окремими варіантами не існує істотної різниці. Зокрема, приріст врожаю від внесення азоту в дозі 30 кг/га д.р. знаходиться в межах похибки дослідів і не є суттєвим.

Збільшення дози азоту істотно підвищують врожайність пшениці озимої, але різниця між самими варіантами є несуттєвою. Це дає підстави говорити про те, що застосування підвищених доз азоту (більше 60 кг/га д.р.) не має суттєвого ефекту.

Бібліографія:

1. Голуб. И.А. Влияние азотных удобрений на динамику формирования урожайности озимых // Зерновые культуры. - 1996. - №2. - С. 17-19.
2. Исмаилов Р.Р. и др. Условия эффективного применения некорневых азотных подкормок // Зерновые культуры. – 2000. - №2. - С. 23.